

MAHSULOT RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH MECHANIZMLARI: O'ZBEKISTON KONTEKSTIDA INNOVATSIYA VA BOZOR MOSLASHUVI

Tolibova Shahnozabonu Akobirovna

Osiyo xalqaro universiteti magistranti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada mahsulot raqobatbardoshligini shakllantiruvchi asosiy omillar — innovatsiyalar, raqamli texnologiyalar, bozor strategiyalari va ilmiy-texnik taraqqiyot — tahlil qilinadi. O'zbekiston misolida sanoat o'sishi, innovatsiyaga sarflangan resurslar va global innovatsiya reytinglaridagi pozitsiya asosida raqobatbardoshlikning ijtimoiy-iqtisodiy omillari yoritiladi. Maqola mahsulot innovatsiyalari siyosati va raqamli transformatsiya orqali eksport salohiyatini oshirish bo'yicha tavsiyalarni beradi.*

Kalit so'zlar: *raqobatbardoshlik, innovatsiya, raqamli transformatsiya, O'zbekiston sanoati, texnologik modernizatsiya*

Mahsulot raqobatbardoshligi — bu korxonaning ichki bozorlar va global maydonlarda barqaror o'sishiga xizmat qiluvchi strategik omil. Raqobatbardoshlik darajasi korxonaga mahsulot sifatini yaxshilash, bozor segmentlarini aniqlash va ilg'or texnologiyalarni joriy etish orqali qo'lga kiritiladi.

So'nggi yillarda O'zbekiston sanoat sektori barqaror o'sish sur'atlarini namoyon qilmoqda. 2017–2024 yillar oralig'ida sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi 1,5 barobarga oshdi, sanoatning YAIMdagi ulushi 22.2 foizdan 26.4 foizgacha ko'tarildi.

Bundan tashqari, O'zbekiston innovatsiya indikatorlarida sezilarli ijobiy rivojlanish ko'rsatdi, xususan 2025 yil Global Innovation Index reytingida 79-o'rinni egalladi. Bu O'zbekistonning innovatsiya, ilm-fan va texnologik bozor rivoji bo'yicha salohiyatini mustahkamlashiga dalolat qiladi.

O'zbekiston sharoitida mahsulot raqobatbardoshligini oshirish bir qator ichki va tashqi omillar orqali amalga oshadi. Ichki omillar sirasiga texnologik yangilanish, raqamli transformatsiya, malakali ishchi kuchi va ilmiy-tadqiqot faoliyati kiradi.

Jadval 1. O'zbekistonda innovatsiya va texnologiya ko'rsatkichlari

Ko'rsatkichlar	2020	2023	2025 (proyeksiya)
Innovativ korxonalar ulushi (%)	12.6	14.2	16.0
IT Park korxonalari soni	411	1,552	2,000+

Ko'rsatkichlar	2020	2023	2025 (proyeksiya)
IT mahsulotlari eksporti (USD mln)	120	344	500+

Statistik ko'rsatkichlar O'zbekiston iqtisodiyotida texnologiya va innovatsiyalarning raqobatbardoshlikka ijobiy ta'sirini ko'rsatadi.

Raqamli texnologiyalar korxonalar uchun mahsulot sifatini oshirish, ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish va bozor bilimlarini chuqurlashtirish imkonini beradi. Masalan, Tashkent IT Parkidagi korxonalar texnologik xizmatlar eksporti orqali raqobatbardoshlikni kuchaytirmoqda, bu esa korxonalarga global bozorlarga kirish imkonini beradi.

Raqobatbardosh mahsulot yaratishda innovatsiyaning roli beqiyosdir. Yangi mahsulotlar bozorda qiymat taklifini oshiradi va iste'molchi ehtiyojlariga moslashadi. O'zbekiston kompaniyalari eksport salohiyatini oshirish uchun mahsulotlarining sifat ko'rsatkichlarini xalqaro standartlarga moslashtirmoqda.

Mahsulot raqobatbardoshligini oshirish uchun davlat darajasida sanoat siyosatini innovatsiyalarni rag'batlantiruvchi mexanizmlarga yo'naltirish lozim. Raqamli infratuzilmani kengaytirish, ilmiy-texnik modellarni qo'llash va korxonalar uchun malaka oshirish dasturlarini kengaytirish raqobatbardosh mahsulotlar bozorini shakllantirishga xizmat qiladi.

O'zbekiston kontekstida mahsulot raqobatbardoshligini shakllantirish innovatsiya, raqamli transformatsiya va bozor strategiyalari orqali amalga oshiriladi. Raqobatbardoshlikni mustahkamlash strategiyalari korxona va milliy darajada barqaror o'sishni ta'minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Raxmonqulova, N. O. (2025). HUDUDLAR IQTISODIYOTIDAGI MUHIM TARKIBIY O'ZGARISHLAR VA ULARNI BAHOLASH USULLARI (BUXORO VILOYATI MISOLIDA). YANGI RENESSANSDA ILM-FAN TARAQQIYOTI, 1(3), 525-527.
2. Toshov, M. H., & Bobojonova, M. D. (2025). RAQAMLI IQTISODIYOTNI SHAKLLANTIRISH. Modern Science and Research, 4(4), 622-628.
3. Алимова, Ш. А. (2025). РОЛЬ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКИ В СТИМУЛИРОВАНИИ РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ: ОПЫТ УЗБЕКИСТАНА. Modern Science and Research, 4(5), 52-57.

4. Sodiqova, N. (2025). METHODOLOGY FOR DEVELOPING STUDENTS' TECHNICAL THINKING IN ECONOMICS LESSONS. Journal of Multidisciplinary Sciences and Innovations, 1(3), 674-678.
5. Supiyevna, B. M. (2025). FOREIGN EXPERIENCE OF BANK CREDIT IN FINANCIAL SUPPORT OF SMALL BUSINESSES. NEW UZBEKISTAN, NEW JOURNAL OF RESEARCH, 2(9), 715-721.
6. Mahmudovna, Q. G. (2025). Indicators for assessing the competitiveness of educational institutions. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 5(6), 1956-1959.
7. Qayumovna, J. Z., Ne'matovna, R. N., & Azizovna, P. A. FAVORABLE INVESTMENT CLIMATE FORMATION ISSUES FOR ATTRACTING ACTIVE INVESTMENTS. GWALIOR MANAGEMENT ACADEMY, 29.
8. Bahodirovich, K. B., & Mahmudovna, Q. G. (2025). RISK REGULATION IN BANKING SYSTEM. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(5), 231-237.
9. Shadiyev, A. X. (2025). IMPROVING THE ORGANIZATIONAL MECHANISM FOR REGIONAL SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT. SHOKH LIBRARY.
10. Ikromov, E. (2025). FISCAL POLICY: TOOLS AND CHALLENGES FOR ECONOMIC STABILIZATION. Journal of Applied Science and Social Science, 1(4), 287-290.
11. Azimov, B. (2025). INNOVATIVE INFRASTRUCTURE EFFICIENCY ASSESSMENT INDICATORS AND THEIR DEVELOPMENT STAGES. International Journal of Artificial Intelligence, 1(4), 827-832.
12. Bustanovna, J. Z. (2025). METHODOLOGY FOR ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF AN ORGANIZATION'S MARKETING STRATEGY. SHOKH LIBRARY.
13. Naimova, N. (2025). THE CONCEPT OF A MANAGER, THE ESSENCE OF PERSONAL AND PROFESSIONAL CHARACTERISTICS, AND THEIR CLASSIFICATION. International Journal of Artificial Intelligence, 1(4), 950-954.
14. Bobojonova, M. (2025). MARKETING IN THE GREEN ECONOMY: STRATEGIES, TRENDS, AND IMPACTS. International Journal of Artificial Intelligence, 1(4), 1401-1404.
15. Ibragimov, A. (2025). IMPROVING INVESTMENT AND INNOVATION STRATEGIES IN THE LEATHER AND FUR INDUSTRY. International Journal of Artificial Intelligence, 1(4), 938-941.

16. Djurayeva, M. (2025). ADVANCING COMMERCIAL BANKING THROUGH INNOVATIVE APPROACHES. International Journal of Artificial Intelligence, 1(4), 1125-1128.

17. Umarova, H. (2025). PROCESSES TO IMPROVE LIVING CONDITIONS AND ENSURE EMPLOYMENT OF THE POPULATION IN RURAL AREAS IN UZBEKISTAN. Journal of Applied Science and Social Science, 1(3), 213-217.

